

Foto van de school

Aanbod

Opleidingsvorm 4 – types 3 en 9

1ste leerjaar B

Basismechanica

Bouw

Centrale verwarming en sanitaire installaties

Decoratie – Metaal

Hout

Houtbewerking

Nijverheid

Ruwbouw

Schilderwerk en decoratie

Leerlingenpopulatie (situatie januari 2020)

Richting	Aantal leerlingen	Type 3	Type 9	Externen
1 ^{ste} leerjaar B	5	4	1	1
2 Decoratie-metaal	2	2	/	1
2 Nijverheid	2	2	/	1
3 Bouw	3	2	1	1
3 Hout	4	3	1	2
3 Schilderwerk en decoratie	3	2	1	/
4 Bouw	2	2	/	1
4 Hout	3	2	1	2
4 Basismechanica	5	4	1	/
5 Ruwbouw	1	1	/	/
5 Schilderwerken en decoratie	2	2	/	/
Totaal	32	26	6	9

Personeelsbestand (foto januari 2020)

Ambt	Aantal koppen
Directeur	1
TAC	1
Ortho	2
Ergo	1
Logo	1
Opvoeders	2
Leerkrachten	31

Budget

De netto-kosten – wat de provincie bijlegt - voor 2019 van het PI Heynsdaele bedragen 290 859 EUR; daarin zijn alle kostensoorten vervat, behalve investeringen in onroerende goederen.

Incl. overhead betekent dit het volgende per leerling.:

Overhead 15 %: 334 488 EUR → 10 453 EUR/II

Overhead 20 %: 349 030 EUR → 10 907 EUR/II.

(Basis: 32 leerlingen)

Belangrijkste problematieken/uitdagingen

- Kostenbeheersing
- Doelgroep: steeds zwaardere problematieken
- Leerlingenaantal
- Aanbod en locatie
- Waarborgen rechten personeel en leerlingen
- Waarborgen welzijn personeel en leerlingen
- Relatie met MFC

Dossier Vlaams beleidsniveau

In mei 2019 werd een dossier bezorgd aan alle Vlaamse partijen die zetelen in het Vlaamse parlement met de vraag om extra ondersteuning voor PI Heynsdaele.

Uit dit dossier blijkt dat de school, het Provinciaal Instituut Heynsdaele te Ronse, een onmisbare rol speelt in het onderwijslandschap. Tegelijkertijd toont dit dossier ook aan dat de provincie Oost-Vlaanderen dit budgettair niet alleen kan dragen. Het bestuur is echter overtuigd van het maatschappelijk en sociaal belang om aan deze doelgroep kwalitatief onderwijs aan te bieden. Door de specifieke doelgroep zijn er raakvlakken met andere domeinen, zoals welzijn.

Voor die regio is het geen optie dat deze school zou verdwijnen. Dit zou betekenen dat er voor deze zeer kwetsbare jongeren geen onderwijsalternatief meer is. Om dit te voorkomen, roept het provinciebestuur alle actoren op om samen naar een oplossing te zoeken.

Momenteel is er nog geen reactie op deze vraag.

Oorzaken daling leerlingenaantal (motivering door directeur)

De bottom line is de verhouding uitstroom-instroom, die in het huidige schooljaar heel negatief is uitgevallen.

De opvallendste factor naar de huidige bezetting toe, is de uitstroom van een relatief groot zesde leerjaar. Dit jaar was het laatste leerjaar dat voornamelijk bestond uit leerlingen die nog een attest BuSo hadden van voor het M-decreet. Het leerjaar daarop waren er opvallend weinig inschrijvingen, als gevolg van opstart M-decreet.

Deze combinatie leidt tot een zeer kleine derde graad dit schooljaar, een leemte die moeilijk op te vullen valt. Als algemene tendens zijn er zeer weinig neveninstromers in de derde graad, dit schooljaar hebben we er voorlopig één. Dit heeft vooral te maken met de leeftijd van mogelijke kandidaat –leerlingen, en met hun frequente keuze voor een stelsel leren & werken.

Deze grote uitstroom van de derde graad, is onvoldoende gecompenseerd door instroom van nieuwe, jongere leerlingen. Ook hiervoor zijn factoren aan te wijzen:

1) Sinds het M-decreet stromen er niet enkel minder leerlingen in, ze stromen ook later in. Voor het M-decreet was het tweede leerjaar BVL in de regel het meest bevolkte leerjaar op school. Sinds het M-decreet ligt de klemtoon meer op de tweede graad. Dit heeft ook te maken met de rechten van ouders en leerlingen om met een BuSo-verslag, toch in te schrijven in het gewoon onderwijs met recht op ondersteuning. Veel ouders van leerlingen OV4 opteren voor die mogelijkheid.

2) Een nieuwe factor is sinds dit schooljaar ook de nieuwe regel, dat leerlingen met een getuigschrift basisonderwijs niet rechtstreeks meer naar een B-stroom mogen gaan. Deze regel betekent een bijkomende vertraging van inschrijvingen in de eerste graad.

Factoren 1) en 2) zorgen samen voor een instroom die onvoldoende het uitstromen heeft gecompenseerd.

Naast die algemene factoren, zijn er nog twee ‘speciale’, die in bijzonder op de school van toepassing zijn:

3) Het aantal verwijzingen vanuit de omliggende CLB’s. Dit is een complex gegeven.

3a) Om te beginnen is de CLB-werking veranderd sinds het decreet leerlingenbegeleiding. Tot voor een paar jaar had de school jarenlang een vast CLB-team, dat bovendien ook deels werkzaam was binnen BuBAO.

De vroegere vaste CLB-medewerkers vormden een brug tussen omliggende BuBAO-scholen en de school. Dat speelt nu veel minder. De huidige CLB-medewerkers zijn minder hecht verankerd in scholen, maar werken eerder binnen lossere trajecten rond leerlingen. De vaste medewerker voor de school heeft een minder grote rol, en deze functie kende bovendien al enkele personeelwissels. Het ‘automatisme’ van een verwijzing van bvb. een omliggende BuBAO-school naar PI Heynsdaele, is daardoor weggevallen. Dit leidt bovendien ook tot minder inschrijving van jonge externe leerlingen uit de schoolomgeving.

3b) Sinds het M-decreet zijn er minder leerlingen voor BuO, iedere inschrijving telt. In de regio bestaat de tendens van CLB’s om eerst aan het eigen net te denken bij een verwijzing.

Er bestaat geen provinciaal CLB, maar de school heeft wel concurrentie van vergelijkbare scholen uit het vrije net en het GO! Officieel wordt dit door de CLB’s ontkent, maar verhalen van ouders bij intakes gaven reeds aan dat dit soms wel degelijk speelt.

Veruit de meeste aanmeldingen, betreft dus (opnieuw) vragen voor opstart school én MFC Heynsdaele. Maar dat verloopt niet steeds probleemloos:

4) De rol van het MFC bij inschrijving. Minder externe leerlingen betekent grotere afhankelijkheid van het MFC voor instroom. Dit ligt nog een stuk complexer.

4a) De school ervaart zeker de laatste schooljaren een toename van de ernst en complexiteit van de problematiek en diagnoses van leerlingen (zie 5)).

Hoewel er geen gegevens beschikbaar zijn, kan er weinig twijfel bestaan dat deze evolutie in het MFC zeker het geval is! Dit leidt in leefgroepen tot incidenten met agressie, frequente uitval van personeel, en een groot personeelsverloop. De bezetting van leefgroepen is daardoor kleiner dan enkele jaren geleden. Men zet minder in op tijdelijke onthaalgroepen, en juist meer middelen in op mobiele begeleiding. Dit beperkt het aantal inschrijvingen van leerlingen die tevens kandidaat zijn om ook op school te starten. Er zijn dus minder inschrijvingen dan voorheen, maar wel 'zwaardere', die veel opvolging en ondersteuning vereisen.

4b) Sinds de uitkanteling van het MFC, is de samenwerking (die voorheen ook niet altijd vlekkeloos verliep) oppervlakkiger geworden, en ook dubbelzinniger.

Dubbelzinnig, omdat er zeker vraag is naar voldoende inhoudelijke afstemming en samenwerking tussen school en MFC, op de werkvloer(en). Maar het inschrijvingsbeleid van het MFC is net minder gericht op samenwerking, en ziet onze school als elke andere (BuSO-) school. Gemeenschappelijke inschrijvingen zijn dus minder een certitude dan voor de uitkanteling. Dus er zijn al minder plaatsen op het MFC, en die leiden dan ook nog minder automatisch tot een inschrijving op de school. (Hetzelfde scenario speelde zich ook af tussen het MFC en de OV3-school van Wagenschot).

4c) De opstart van leerlingen op MFC lijkt soms vertraagd te verlopen. Het MFC stelt bijkomende voorwaarden naar verwijzende CLB's toe, wat de procedure kan vertragen. En voor leerlingen die veraf wonen, vertraagt dit dus ook de eventuele opstart op de school. Ouders en verwijzers haken daardoor soms zelfs voortijdig af, waardoor ook de inschrijving voor school niet doorgaat.

5) Tweede graad:

Dan blijft er nog de bezetting van de tweede graad. Momenteel is vooral die tweede graad het sterkst bevolkt.

Dat is op zich goed, maar de groeicapaciteit is daar toch iets beperkter dan in de eerste graad.

De school ervaart sinds het M-decreet opnieuw een verzwaring van de problematiek van de leerlingen.

Dit blijkt uit :

Een daling van het gemiddelde IQ. Sinds het M-decreet ligt het gemiddeld IQ bijna 15 punten lager dan voorheen, dat is volledige standaarddeviatie, en dus statistisch significant. Het behalen van alle eindtermen en onderwijsdoelstellingen is daardoor gemiddeld moeilijker geworden, en vraagt veel differentiatie, en veel concentratie van deze leerlingen (die zowat zonder uitzondering o.a. een diagnose ADHD hebben, en dus een aandachtsstoornis!).

Het blijkt ook uit het aantal leerlingen dat niet in staat blijkt om voltijds de lessen bij te wonen, maar waarvoor schoolvervangende activiteiten dienen te worden ingebouwd, als dagbesteding of groene zorg. Dat aantal is spectaculair gestegen.

Ook de comorbiditeit van het aantal diagnoses is toegenomen, wat betekent dat meer leerlingen (en hun sociale context) complexere problemen hebben (combinaties van meerdere gedragsproblemen, leerstoornissen, verslavingsproblematiek, turbulente gezinssituaties, oudermishandeling, etc). Dit uit zich soms ook in psychiatrische noden, waaraan vaak niet zondermeer afdoende kan voldaan worden.

Met name in volle puberteit komen deze problemen het meest op de voorgrond te staan.

Bovendien stromen deze leerlingen gemiddeld later in dan voorheen, zij hebben in hun schoolloopbaan dus meer kans gehad op ervaringen van mislukking (anders zouden ze niet alsnog worden doorverwezen).

Deze factoren leiden tot:

- zware klasgroepen om aan les te geven, zeker voor de algemene vakken;
- een zekere uitval van leerlingen in deze graad tijdens en vooral naar het einde van die tweede graad toe. Dit is ten dele inherent aan het publiek. Leerlingen worden sneller schoolmoe, gaan in op de lokroep van deeltijds leren en werken. Sterkere leerlingen komen tot inzicht, en kiezen gericht voor een specifieke studierichting in het gewoon onderwijs. Een leerling 'verdwijnt' eventueel ook uit het internaat, om opnieuw in de thuisomgeving te gaan wonen en les te volgen. Of een opname in de psychiatrie of een gemeenschapsinstelling leidt tot een heroriëntatie van de jongere.

Kortom, in de tweede graad leiden nieuwe inschrijvingen daarom niet helemaal tot een evenredige groei van de populatie, maar deels gewoon tot wisselingen binnen een groep.

Dat is op zich geen nieuw gegeven, maar dit wordt nu minder gecompenseerd door de kleiner geworden eerste graad. Dit schooljaar komt daar ook de kleine derde graad bij.

Mogelijke scenario's

Scenario 1: aparte school - behoud huidige locatie

Kan enkel slagen mits:

- Uitdenken strategisch plan rond aanbod en aantrekken nieuwe leerling
- Goede afspraken met MFC en bereidwilligheid tot het naleven van deze afspraken
- Bereidheid van het provinciebestuur om te blijven investeren in het patrimonium en/of inbreng van externe partners (bv Vlaamse overheid).

Voordelen

- Geen ingewikkelde constructies nodig mbt waarborgen rechten personeel/leerlingen
- Locatie: veel mogelijkheden (tegelijk nadeel)
- Aanwezigheid MFC (tegelijk nadeel)
- Invulling van bestaande behoefte in de regio blijft behouden

-

Nadelen

- Kostenplaatje
- Relatie met MFC
- Risico dat alles bij het oude blijft: geen garanties voor leefbaarheid school
- Welzijn leerlingen/personeel: zie hierboven: gevoel dat er niets verandert
- Bereikbaarheid locatie
-

Scenario 2: aparte school – nieuwe locatie (Zuid-Oost-Vlaanderen)

Kan enkel slagen mits:

- Uitdenken strategisch plan rond aanbod en aantrekken nieuwe leerling
- Vinden van een geschikte locatie (binnen eigen scholen/nieuwbouw)

Voordelen:

- Blijft in dezelfde regio
 - o Invulling van bestaande behoefte in de regio blijft behouden
 - o Geen grote impact op tewerkstellingen/lesplaats
- Eigen koers mbt bepalen van doelgroep, los van het MFC
- Bereikbaarheid locatie
- Kostenbeheersing (indien gehuisvest in een andere provinciale school)
-

Nadelen

- Huisvesting in andere provinciale school (PTI Zottegem of PTI Ninove): bereidheid, voldoende plaats en vermenging doelgroepen
- Nieuwbouw: kostenplaatje/timing
- Leefbaarheid school: noodzaak stijging aantal leerlingen
- Loskoppeling MFC: mogelijk terugval aantal leerlingen + extra zorg weg
- Omgeving school: bewaken gevolgen (indien huidige doelgroep met zware problematieken behouden blijft)
-

Scenario 3: fusie met PSBuSO Spectrum (Richtpunt – campus Buggenhout) – vestigingsplaats Ronse

Kan enkel slagen mits:

- Uitdenken strategisch plan rond aanbod en aantrekken nieuwe leerling
- Goede afspraken met MFC en bereidwilligheid tot het naleven van deze afspraken
- Bereidwilligheid van PSBuSO Spectrum en maken van goede afspraken
- Bereidheid van het provinciebestuur om te blijven investeren in het patrimonium en/of inbreng van externe partners (bv Vlaamse overheid).

Voordelen:

- Geen ingewikkelde constructies nodig mbt waarborgen rechten personeel/leerlingen
- Locatie: veel mogelijkheden (tegelijk nadeel)
- Aanwezigheid MFC (tegelijk nadeel)
- Invulling van bestaande behoefte in de regio blijft behouden
- Meer garanties voor de leefbaarheid school (omkadering)
- Samenwerking kan efficiëntiewinst opleveren
- Kruisbestuiving mbt aanbod
-

Nadelen:

- Kostenplaatje
- Relatie met MFC
- Bereikbaarheid locatie
- Complexiteit doelgroep
-

Scenario 4: fusie met PSBuSO Spectrum (Richtpunt – campus Buggenhout) – vestigingsplaats Zuid-Oost-Vlaanderen

Kan enkel slagen mits:

- Uitdenken strategisch plan rond aanbod en aantrekken nieuwe leerling
- Vinden van een geschikte locatie (binnen eigen scholen/nieuwbouw)
- Bereidwilligheid van PSBuSO Spectrum en maken van goede afspraken

Voordelen:

- Blijft in dezelfde regio
 - o Invulling van bestaande behoefte in de regio blijft behouden
 - o Geen grote impact op tewerkstellings/lesplaats
- Bereikbaarheid locatie
- Kostenbeheersing (indien gehuisvest in een andere provinciale school)
- Meer garanties voor de leefbaarheid school (omkadering)
- Samenwerking kan efficiëntiewinst opleveren
- Kruisbestuiving mbt aanbod
-

Nadelen

- Huisvesting in andere provinciale school (PTI Zottegem of PTI Ninove): bereidheid, voldoende plaats en vermenging doelgroepen
- Nieuwbouw: kostenplaatje/timing
- Loskoppeling MFC: mogelijk terugval aantal leerlingen + extra zorg weg
- Omgeving school: bewaken gevolgen (indien huidige doelgroep met zware problematieken behouden blijft)

-

Scenario 5: fusie met PSBuSO Spectrum (Richtpunt – campus Buggenhout) – vestigingsplaats Buggenhout

Kan enkel slagen mits:

- Uitdenken strategisch plan rond aanbod en aantrekken nieuwe leerling
- Bereidwilligheid van PSBuSO Spectrum en maken van goede afspraken
- Bereidwilligheid huidig personeels- en leerlingenbestand om in Buggenhout te werken/les te volgen

Voordelen:

- Nieuw gebouw/beschikbaarheid ateliers
- Zorgkader reeds aanwezig
- Kostenbeheersing
- Samenwerking kan efficiëntiewinst opleveren
- Kruisbestuiving mbt aanbod/doelgroep
-

Nadelen

- Gevolgen voor het huidig personeels- en leerlingenbestand
- Maatschappelijke nood in regio wordt niet meer ingevuld
- Verdwijnen van eigenheid school
- Vermenging doelgroepen
-

Scenario 6: Overname van school door andere inrichtende macht

Kan enkel slagen mits:

- Vinden van inrichtende macht die wil overnemen
- Bereidwilligheid tot in stand houden school op de locatie

Voordelen:

- Kostenbeheersing
- Blijft in dezelfde regio
 - o Invulling van bestaande behoefte in de regio blijft behouden
 - o Geen grote impact op tewerkstellingen/lesplaats
-

Nadelen

- Gevolgen voor personeel/leerlingen
- Provincie laat maatschappelijke opdracht los
-

Scenario 7: Sluiten van de school

Voordelen:

- Kostenbesparend
-

Nadelen:

- Gevolgen voor personeel en leerlingen
- Niet langer invullen van maatschappelijke nood in de regio
-

Conclusie

Door het beleid wordt gevraagd om scenario 5: fusie met PSBuSO Spectrum – vestigingsplaats Buggenhout verder uit te werken.

Gevolgen personeel

De afstand en verplaatsingsduur is probleem voor de meerderheid van de personeelsleden (zie cijfers in bijlage 1).

2/3 van personeel woont zeer ver van nieuwe locatie, en zal de overstap niet kunnen of willen maken.

Er is weinig tijd voorzien voor overleg rond de gevolgen voor het personeel, voor onderhandelingen of voor alternatieve individuele oplossingen.

Er bestaat het risico dat er onvoldoende personeel de overstap naar Buggenhout zal maken met organisatorische gevolgen voor de werking van de school. Tevens zal er veel know-how verloren gaan.

Gevolgen leerlingen

Afstand (zie cijfers bijlage 2):

-vanuit het huidige MFC Heynsdaele is de verplaatsing praktisch niet haalbaar (velen zijn daar toegewezen/geplaatst, en kunnen/willen daar niet zonder meer weg).

- dagelijks traject vanuit thuis is –op uitzonderingen na- praktisch niet haalbaar

-leerlingen die niet mee kunnen, zullen niet of zeer moeilijk in staat zijn om hun graad af te maken

Gevolg: de facto dient zowat een geheel nieuw publiek te worden gerekruteerd op enkele maanden tijd

Haalbaarheid voorstel

De korte timing heeft gevolgen voor:

-Bekendmaking aanbod te Buggenhout, verkennen mogelijkheden regio, in functie van rekrutering nieuwe leerlingen

-Samenstellen evenwichtige personeelsformatie tegen september

-Communicatie rond naamsverandering en plotse fusie en verhuis kan verwarring zaaien, en kan eventueel wantrouwen opwekken bij mogelijke verwijzers.

Het gebouw te Buggenhout heeft een capaciteit van 150 leerlingen. Dit is tevens het aantal waarop de refter voorzien werd. Dit biedt weinig mogelijkheden tot uitbreiding.

Conclusie

Dit scenario komt neer op een ontmanteling van PI Heynsdaele. PSBuSO Spectrum krijgt er een nieuwe opleidingsvorm bij, maar zonder garantie dat er leerlingen of voldoende personeel mee overkomen.

De beperkte uitbreidingsmogelijkheden en Buggenhout als ongekend recruiteringsgebied voor OV 4 pleit in het nadeel van een snelle fusieoperatie/verhuis.

Een mogelijk alternatief is piste scenario 4: fusie met PSBuSO Spectrum – vestigingsplaats Zuid-Oost-Vlaanderen.

Voorgesteld wordt om containers te plaatsen op de weide gelegen achter het PTI Zottegem.

Gevolgen personeel

De afstand en verplaatsingsduur zijn haalbaar (zie bijlage 1).

Gevolgen leerlingen

De afstand blijft een probleem in tijd, maar de verplaatsing is praktisch gezien wel haalbaarder wegens een betere verbinding met het openbaar vervoer (zie bijlage 3).

Haalbaarheid voorstel

Door een fusie op 1 september 2020 krijgt de school een grotere ademruimte op het vlak van omkadering. De verhuis zelf kan op een later tijdstip aangezien een vestigingsplaats om het even wanneer in het schooljaar in gebruik kan genomen worden. Op die manier kan de verhuis goed voorbereid worden.

Voor personeelsleden en leerlingen is Zottegem qua verplaatsing een haalbare kaart.

De nood aan OV4 – type 3 in de omgeving is aangetoond en het aanbod blijft behouden. De verwijzers in de regio zijn gekend waardoor rekrutering en communicatie makkelijker wordt. Ook de band met het huidige MFC kan behouden blijven.

De kosten voor het plaatsen van containers en het aanleggen van nutsvoorzieningen zullen lager liggen dan het in stand houden en renoveren van de huidige site te Ronse. Er kan tevens onderzocht worden of de school in aanmerking komt voor huursubsidies van AGION.

De leerlingen van het BuSO kunnen ook gebruik maken van het atelier van PTI Zottegem. Er dienen

maw geen dubbele kosten gemaakt te worden voor de aankoop en het onderhoud van het machinepark.

De omgeving leent zich verder om nog een stadsbos aan te planten: dit veraangenaamt de werk- en leeromgeving en het bos kan opengesteld worden voor de buurt.

De 2 vestigingsplaatsen (Buggenhout – Zottegem) liggen wel ver uit elkaar. Er zullen goede afspraken moeten gemaakt worden om een efficiënte werking te garanderen. We hebben wel ervaring met de organisatie van vestigingsplaatsen die ver van elkaar liggen (bv PTI Eeklo – Kortrijk en onze CVO's).

Conclusie

Een fusie op 1 september 2020 met een verhuis naar Zottegem later in het schooljaar lijkt op korte termijn de oplossing die het meest garanties biedt voor het personeel en de leerlingen van de school en de kosten voor het provinciebestuur drukt. Dit geeft ook ruimte om een structurele oplossing (voornamelijk op het vlak van huisvesting) op iets langere termijn uit te werken. Het gebouw te Ronse komt dan vrij en kan op de immobiliënmarkt komen. Dit kan bijkomende inkomsten voor de provincie genereren.